

P R O M E M O R I A

Datum **2011-09-13**
Författare **Lars Frisell/Andreas Vedung**

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Rubrik Risker och möjligheter i försäkringsbranschen – ett regleringsperspektiv

Vid en konferens den 13 september talade Lars Frisell under temat ”Risker och möjligheter i ett regleringsperspektiv”. Konferensen anordnades av StrategiTorget och deltagarna kom från Sveriges största sak- och livbolag.

Lars Frisell började sitt anförande med att konstatera det oroliga läget uti i Europa och särskilt i Grekland. Läget var sådant att korta grekiska statsskuldväxlar såldes med 90 procents rabatt, vilket är synonymt med att kapitalmarknaden i princip förväntar sig stora skuldnedskrivningar. Grekerna försöker visserligen förbättra sina statsfinanser och hade under dagen aviserat en ny statlig fastighetsskatt som skulle utgå per kvadratmeter och motsvara cirka 90 kr per kvadrat och år. Trots ansträngningarna så kvarstår stor osäkerhet.

”Vi måste vara beredda på att någon händer i Grekland” var Lars Frisells slutsats. Han pekade på de banker som äger grekiska obligationer. Om dessa banker tvingas skriva ner värdet av sina grekiska obligationer så finns stor sannolikhet att deras ägare måste skjuta till eget kapital. Även om svenska banker inte är nämnvärt exponerade mot grekiska statspapper så är svenska banker, företag och hushåll inga självförsörjande öar. Svenska banker och svensk ekonomi är länkad till övriga länder på olika sätt.

”Det vore naivt av oss att tro om vi skulle förbli skonade en grekisk default” sa Lars Frisell.

Därefter tog Lars Frisell upp de stresstester som EIOPA (European Insurance and Occupational Authority) gjort. I dessa hade Europas livbolag fått godkänt, men det var allmänt känt att stresstesternas antaganden om statsskuld risk var orealistiska. Av den här anledningen ansåg Lars Frisell att EIOPA:s stresstester redan var ”förlegade”.

Men om läget i eurozonen var osäkert så verkade det som om kapitalmarknaderna ser Sverige som en ”safe haven” konstaterade Lars Frisell. Kronan har apprecierats och den tioåriga statsobligationsräntan är nere på rekordlåga nivåer. De flesta svenska livbolagen har fortfarande en hög solvens, även om stressen i sektorn ökat

Därefter diskuterade Lars Frisell återtag. Att livbolag tar tillbaka villkorad återbäring är inget som Finansinspektionen egentligen har synpunkter på. Finansinspektionen bryr sig om solvens för livbolag och kapitaltäckning för banker. Men återtag är ett kommunikativt problem för livbolagen. Många försäkringstagare upplever detta som ett stort problem, vilket märks hos Finansinspektionen när arga försäkringstagare ringer till Finansinspektionen och klagar på sitt livbolags agerande. ”Här krävs mycket tydlig kommunikation från livbolagen” konstaterade Lars Frisell.

Lars Frisell visade en bild som beskrev livbolagens genomsnittliga geometriska avkastning under en historisk period: 4,2 procent. ”Inte särskilt imponerande relativt åtaganden” menade Lars Frisell.

Därefter kommenterade Lars Frisell det policyskifte som skedde när Finansinspektionen slutade rekommendera den högsta garanterade räntan och ersatte den med den tioåriga obligationsräntan. Detta skifte var bra eftersom det skiftade ansvaret för livbolagens solvens närmare livbolagen. Istället för att diskontera livbolagens skulder med en ränta som bestämts av Finansinspektionen är det numera en marknadsränta som bestämmer diskonteringsfaktorn. Det här tvingar livbolag att se till marknaden och vad marknaden kan erbjuda i termer av avkastning när de beslutar om villkoren i garanterade produkter.

Trafikljussystemet var också något som Lars kommenterade. Trafikljussystemets stresstester inkluderade stora fall i den tioåriga obligationsräntan. Apropå dagens extrema situation på räntemarknaden betonade Lars att trafikljuset är ett flexibelt tillsynsverktyg och att t ex rött ljus i dagens läge måste ses mot i det här ljuset. ”Vi begär inte en buffert på en buffert” sa Lars.

Därefter kommenterade Lars Frisell vad som var bäst för solvensen i detta ekonomiska läge med fallande aktiepriser och långräntor – sälja aktier eller kapitaltillskott. Lars Frisell menade att det var bättre med kapitaltillskott och att det knappast är i försäkringstagarnas intresse att sälja aktier i detta läge.

De låga långa obligationsräntorna samt höga garanterade räntor var något som bekymrade Lars Frisell. ”För mig är det viktigt att försäkringstagare behandlas rättvist.”Det får inte vara så att vissa äldre delar av ett livförsäkringskollektiv får hög garanterad ränta på bekostnad av de yngre delarna” menade Lars Frisell. Kontributionsprincipen – principen om att varje livförsäkringstagare ska få avkastning i relation till vad hon bidrar med – är viktig att hålla på.

Flytträtt, även retroaktiv, är något som Finansinspektionen vill se. ”Vi är medvetna om att det finns beräkningsproblem” sa Lars Frisell. ”Men samtidigt är det här något som vi måste få till stånd” menade Lars Frisell.

Lars avslutade med att varna för ett ”Japansscenario”, med mycket låga räntor över en lång tid, i Sverige. Även om en sådan situation ter sig osannolik så är scenariot mer sannolikt idag än vad det var för bara några månader sedan.